

धर्मरत्न बज्राचार्य मुरत श्री महाबिहार

M-39

२ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ अथ गायत्र्युपनिषद् लिख्यते ॥ ॥ ॐ स तद्
मेतद्विद्वा ६० समेकादशशारवोमोदुल्यंशावोमेत्रेयोभ्यां जगाम
सतस्मिन्ब्रह्मचर्यं वसतो विज्ञाया वाचकिं सिन्मर्या अयंतमोदुल्यो
ध्येति यदस्मिन्ब्रह्मचर्यं वसतीति तद्विमोदुल्यस्यान्नेवासासुखाव
स आचार्याया ब्रज्या च चह्ये कुरधीत्यानं वा अयं भवत्तमवोच शोय
मशानिधिर्भवति किं सौम्यवि द्वाविनिति त्रीनवेदान्ब्रूते भो
इति तस्य सौम्ययो विस्पष्टे • विजिगीषोन्नेवासीते मेदुयेति तमा
जुहावत मभ्युवाचा साविनि भो इति कीं सौम्यत आचार्या ध्येतीति ॥
त्रीनवेदान्ब्रूते भो इति ॥ यन्नुरवतु सौम्यास्माभिः सर्वे वेदा मुखतो गृ

हीताः कथं तस्य वाचार्यो. भाषते कथं नु शिष्टः शिष्टेभ्यस्त्वं भाषेत्
ह्येनम. हं प्रह्मं विवक्ष्यामि. न तं विवक्ष्यति. न ह्येनमध्वेतिसहेमो
रुल्यः स्वमेतन्नेवासिनमुवाच परेहि सौम्यस्यावेमैत्रेयमुपसिदा धाहि
भोः सावित्रीम्. गायत्रीं. चतुर्विंशं सतियोनिं द्वादशमिथुनां यस्याभु
वृद्धिरसश्चक्षुर्यस्यां सर्वमिदं श्रुतं तान् भवान् प्रब्रवीत्विति. सर्वैः
सौम्यदुरधीयानो भविष्यत्याचार्यो वाच. ब्रह्मचारी ब्रह्मचारिणो. सवि
त्रीम्. प्राहेति. वक्षति. तत्त्वं ब्रूयात्. दुरधीरयानं तं वै भवान्मौरुल्यमवो
चत्. सत्वायं प्रह्मसप्राक्षीन्न तं व्याचोचः पुरासम्यत्सरादार्तिमाकृष्टः

व्यामीति॥ १॥ सतत्राजगामयत्रेतेवभूवत६०रुपप्रहस६०हनप्र६
तिपेदेत६०होवाच. दुरधीयानंतं वै भवांमौद्रल्यमवोचत्. सत्वायत्प्र
ह्नमप्राक्षीन्नतं व्यवोचः पुरासम्बत्सरादार्त्तिमाकृष्यसातिसहमौद्र
ल्यः स्वानन्नेवासितउवाचयथार्थंभवन्तोयथागृहं. यथामनोविप्र
सृज्यन्तांदुरधीयानंवा. अहंमौद्रल्यमवोच६०समायंप्रह्नमप्राक्षी
न्नतं व्यवोचत्तमुपेक्ष्यामीतिसहमेत्रेयः प्रातःसमित्प्राणिमौद्रल्यमु
पससादा. सावाअहं. भोमेत्रेयः किमर्थमिति दुरधीयानंवा. अयंभव
त्तमवोचम्. त्वमयंप्रह्नमप्राक्षीन्नतं. व्यवोचत्वा. मुपेक्ष्यामिशान्तिं

रिष्यामीति. स होवाचात्र वा उपेतं च सर्वं वहतं. यापकेन त्वाया नेन चर
त्तमादुरथोयं मम कल्याणस्तत्तेदधामितेन याहीति. स होवाचै. तदे
वात्रा त्विषं चानृस६० स्यश्च यथा भवाना होपायामित्वेवं भवत्तमि
ति६० होपेयाय त६० होपेत्यपप्रच्छ कि६० स्विदा कुर्भोः॥ सवितुर्व
रेण्यं भर्गो देवस्य कवयः॥ किमादुर्धियो विचक्षयदिताः प्रवेक्षुः
प्रचोदयन्. सविता याभिरेतीति तस्मात्तत्प्रोवाच वेदा ह्यन्या६०
सिसवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य कवयो त्त्रमादुः कर्मणि धि. यस्त
इते प्रब्रवीमी. प्रचोदयन् सविता याभिरेतितितमुपसंगृह्यपप्र
च्छाधीहिभोः कः सविता कासा वित्री॥ २ ॥ मनस एव सविता वा

क्त्वा वित्रीयत्रये वमनस्तदाग्यत्रैवाक्तमन इत्येते देयानि एकं मि
थुनमग्निरेव सविता पृथिवी सा वित्री तत्रये वाग्निस्तत्पृथिवी यत्रैवे
पृथिवी तदग्निरित्येते देयो नी एकं मिथुनं वायुरेव सविता न्नरिक्ष
सा वित्री यत्रयेव वायुस्तदन्नरिक्षं यत्र वा अन्नरिक्षं तद्वायुरित्येते
देयो नी एकं मिथुनमादित्यस्य वसविता श्योः सा वित्री तत्रये वादित्य
स्तश्यो यत्रैवे श्योस्तदादित्य इत्येते देयौ एकं मिथुनं चन्द्रमास्य वसवि
तानक्षत्राणि सा वित्री तत्रयेव चन्द्रमास्तन्नक्षत्राणि यत्रैवे नक्षत्राणि
तच्चन्द्रमा इत्येते देयो नी एकं मिथुनमहरेव सविता रात्रिः सा वित्री य
त्रये वा हस्तत्रिर्यत्रैव रात्रिस्तदहरित्येते देयो नी एकं मिथुनमुहस्यमे

गाः स६० शितो भवत्य शून्यो भवत्य विद्धि नो भवत्य विद्धि नो स्य
तत्तुर विद्धि न्नं जीवनं भवति यस्वं वेद यश्चैवं विद्वानेवं मेत६०
सा विद्या प्रथमं पादं व्याचष्टे ॥ ४ ॥ भर्गो देवस्य धीमहि तिसा विद्या
द्वितीयः पादो न्नरिक्षेण यजुः समदधा शुक्रसा वायुं वायुना भ्रमभ्रे
ण वर्यं वर्येणोऽधिवनस्पती नोऽधिवनस्पतिभिः पशून् पशुभिः
कर्म कर्मणा तपस्तपसा सत्य६० सत्येन वसुवसुस्मरा वासुसां वा
स्मरेण वतं वतैर्नैव वासुसाः स६० शितो भवत्य शून्यो भवत्य विद्धि
न्नो भवत्य विद्धि न्नो स्य तत्तुर विद्धि न्नं जीवनं भवति यस्वं वेद यश्चैवं
विद्वानेवं मेत६० सा विद्या द्वितीयं पादं व्याचष्टे ॥ ५ ॥ धियो यो नः

प्रचोदया दितिसावित्र्यास्तृतीयः पादो दिवा सामः समदधात्साम्ना
दित्यमादित्येन रश्मीन रश्मीभिर्वर्षं वर्षेणोषधिवनस्यतीनो मधि
वनस्यतिभिः पशून् पशूभिः कर्म कर्मणा तपस्तपः सामस्य ६० सत्येनः
ब्रह्मब्रह्मणा ब्राह्मणं ब्राह्मणेन ब्रतं ब्रतेन वै ब्राह्मणः स ६० सितो
भवत्यशून्यो भवत्यविद्धिन्नो भवत्यविद्धिन्नो स्य तत्तुरविद्धिन्नं जी
वनं भवति यस्त्वं वेदयश्चैवं विद्वानेव मेत ६० सावित्र्यास्तृतीयपा
दं व्याचष्टे ॥ ६ ॥ तेन ह वा सर्वं विदुषा ब्राह्मणेन ब्रह्मभिः पन्नं ग्रसि
तं परा मृष्टं ब्रह्मणा कासमेभिः पन्नं ग्रसितं परा मृष्टमाकासेन वायुर
भिपन्नो ग्रसितः परा मृष्टो वायुना ज्योतिरभिपन्नं ग्रसितं परा मृष्टं

॥ ६ ॥

न्योतिषाः षोभिपन्नाग्रसिता परामृष्टा अद्भिर्भूमिभिपन्नाग्रसिताः
परामृष्टा भूम्यान्त्रमभिपन्नेग्रसितं परामृष्टमन्त्रेन प्राणोभिपन्नेग्र
सितः परामृष्टः प्राणो नमनोभिपन्नेग्रसितं परामृष्टमनसा वागभिपन्ना
ग्रसिता परामृष्टा वाचा वेदाभिपन्नाग्रसिताः परामृष्टा वेदे यज्ञोभिप
न्नेग्रसितः परामृष्टस्तानि रुवायेतानि द्वादशमहाभूतान्येवं विदिप्र
तिष्ठितानि मेधां यज्ञयेव परार्द्धः ॥ ७ ॥ एतस्मै तमेवं विद्वा ६० सोम
न्यन्त्रे विद्येन मिति याथा तथ्यमविद्वा ६० सो यं यज्ञो वेदेषु प्रतिष्ठि
तो वेदा वाचि प्रतिष्ठिता वाक्च नमि प्रतिष्ठिता मनः प्राणो प्रतिष्ठितं
प्राणोऽन्त्रे प्रतिष्ठितो न्नं भूमौ प्रतिष्ठितं भूमि रप्सु प्रतिष्ठिता यो ज्ञोति

विप्रतिष्ठिता ज्योतिर्वायौ प्रतिष्ठितं वायुराकाशे प्रतिष्ठितं आऽ
 कामं ब्रह्मणि प्रतिष्ठितं ब्रह्म ब्राह्मणे ब्रह्म विदिति प्रतिष्ठितं या
 ह्वा एवं वित्स ब्रह्म वित्पुण्यां च कीर्तिं च लभते सुरभी ६० श्रुगन्धा
 त्सा पहतपाप्मानं त्या ६० श्रियमश्नुते य एवं वेद यश्चैवं विद्वानेन
 मेतां वेदानां मातर ६० सा वित्रि ६० सम्पदमुदमुपनिषदमुपास्त इ
 ति ब्राह्मणम् ॥ ॥ इत्यथर्वणवेदोक्त गायत्र्युपनिषत्सम्पूर्णा ॥ ॥
 शुभम्भूयात् ॥ सं १०२० माघ कृत्त १४ लिखित मिदं श्रीवीरनाथशर्म
 णः ॥ ॥

॥ ६ ॥